

1.

В

5

Господину
Министру војном.

Неуспешним одушевљењем за дела
наших грађана подхрањиван, у су-
ђујем се са ушавношћу поднесати
Господину Министру војном предлог
с молбом :

да се нареди скретање грађе за нашу
рашну историју.

Сваки је народ славан, који имаде
славних дела. Али и поред свију слав-
них дела народ може бити бесславе,
ако му дела оштану незнања. Стога
је увек нужно, да се сва славна дела
искупе и побележе, да се мешу у
историју, као гуварку народног жи-
вота, па да их постојано зна,
знајући уважава и поштује, уважава-
јући и поштујући подражава. Вели-
ки су ушаваци на постојано од сва-
нових пошета, и народ се увек
с дошаванством пошета у свету,
с јучашћом карактером врага у
животу, с јучашћом улади у пош.
И кад небуде више народа на земљи,
који је велика и славна дела чинио,
онда остају ушавана његова дела,

и свет им се Крава поже шолито ве
 Кова, — она Корисне отаолом го
 Веранову. Мисорнија шартх Желна
 и Латина доброво покасије, Рокито
 бредо велика дела, Кад нису у за
 Борав прешла. А ми Срби, Који
 смо толико векова поже њих ши
 вели, немашо скоро никаквих
 сошета о делима наших предака,
 при свем том, што из пошедава
 видимо, да је и код њих мрало
 бити великих и славних дела;
 али, на нашу жалост и штењу,
 није нам познат начин, Како
 су они ово и оно извршили. Да
 пак у начину има науке за
познија времена, то неовде
 ми никаквој еушви; јер у на
чину от огледа се Карактер
темпераметам, наука и вешта
на самота народа, а то све
бележи нам душеван и оризирак
Карацитета народа, и Касије
нам, Корито от има продук
тивне снаге у различитом
правцу, и Корито мери Женија
за своја дела. Према томе пак
 удешавају се и среаиова за са
 дашвома и будућнома, и — по
 размери промене у духу време
 на, у чнаррефениј науци и
вештаини, у околношима

3 и потребama, — отворају се
врата отиша, који су позвани
да народ руководе.

Ми vrlo хрџаво знамо и коли-
штинку нашу историју; нама су
овде онде предала само дата о
срацима, без савете Комбина,
чије ондашњег слова земље/наро-
да према себи и према другима
којима се у додир додасило. Ми
неушешмо многе догађаје из наше
историје да критички историјски
оценимо, него само нагађамо, а
нагађање није што и знање. Ора-
ној пак историји тако мало зна-
мо, као да наши ствари таквих
радова ни имали нису. И дај не би
било стотенуто у политичкој исто-
рији српских радова, ми би мора-
ли закључити, да су Срби, — што
су добивали, не на сабди вет на
поклон, што су губили, не на меј-
дану вет на беру. А то није шта
ко било.

А да оставимо то старије вре-
ме. У нашој најновијој историји,
у нашем преиспитању, има много
ствари, што не знамо. Но што не зна-
мо политичке ситуације и срацима, што
и шкоти и нешкоти; али, што ста-
бо разбиремо о начину радовања

4
то је свакојакo шароца. Сваки
народ има своје особине у сва-
зему, па и у ратовану. У српски
народ показао је у ратовима
за своју слободу шахових особина,
којима се дубина и поно-
сити можемо. Па како је ме
своје особине чиме он и пова-
зубао у погодним околностима
са будућим, с подједнаким оружјем
са садашњим, по једнаком попри-
шту с нашојетим — : то мислим,
да нам мора много бити у наше
речу, да изучимо сав њихов начин
војевања; да изучимо како су
војску газали, како је издржавали,
како кретали; да проширимо
где им бијашу зборишта, где им
разбијаша; да раднегамо како
им бијашу размештене бригаде
и партизане групе; урачине: да
изучимо њихову тактику у окре-
тима, стратигијску даровитост,
административну способност, и
ратничку свихуштост. То би било
од неоцјене користи за нашу вој-
ску и за наше будуће војевање.

Ме пак савари може би се
јом за неко време годна и. У
Сисека (у зван. Гр. Новинама) отих
вједи, који се борише с Кнезом

5. Милошом, с радомку сам видео, да
 их има још много у тивоту, и
 по моме скрошноме мишљењу мо-
 гли би од њих много штошта су-
 щин и научити. А крајње је време,
 да од тивних својетива испишемо
 нашу нову рачну историју, која ће
 потомству бити као драги камен,
 с ће њу бити црпана велика дера
 ветових предака, који се борили,
 и који нам својом првну ишкуну-
 ме ово садашње поштанство бине.
 То би била још једна целура, који
 би се старине црпине роду своме,
 што би, тако рети, сами поборни-
 ци наше слобде у Рову народно-
 тивота црпани и црпали црви-
 шена дера наших плешитих пре-
 дака. Прилика брзо иредна, да
 се садашњом и бидућем параштају
 српском предаку у руке скрпена
 и испиана дера ветових великан-
 светих праотаца.

На последку ја мислим, да тошо-
 дит Министар још и тивне црпитев-
 ва Ровиет од таквот иредрета, и
 надам се, да ће овај мој ишкрен
 и црпив иреднот пакт црпитев
 одрива. Па ако би тошодин Мин-
 иштар имао доброту, да овај

Министарство	
III.	6.
Војно	

ишј предност одобрити, ја би био слободан
 да на захтевање негово поднесам
 и прегледат, како и на који начин,
 да се ишј постојано изврши.

Генерал Уставне и Геотрадије
 и војнички Устав

Стамбул

поручик.

и Геотрадије 3. Јунија 1865.

Narum

Kako ga se skuzova grafo za novu
srpsku ratnu istoriju.

Na crnomu preporuku Tomoana
Muntara bivot, a chrez svet
prestožno poqnelent my mozbent
preqnota : o skuzovanu grafo za
novu srpsku ratnu istoriju, - ja
imelim, da bi se y tome so-
sny potrebito drzhati oboja oqna :

A., I. Usta bi valano ispraviti i qodnavati.

Porim bi pravna chet oboi oqdu,
zeatka bila sta, da se ispre-
sve oko, isto karaktirime ratnu
veština y svakome pravcu, isto
prebita razmativati i beleniti.

1. Kako su y namenu ratny za oboqitene
prekrupirani bojcky,
2. Kako su y koruke cetie upravni,
3. Je li y koruke je bilo oboctih
ogrevena,
4. Kako se usgrzavala bojcka,
Kako narogna, Kako usojata,

5. На које се време и како мекана
напомена бојска, 8
6. Како је била жељителна, и
како камшитовале потрешке
7. Како су забављали и како држи
ли рачу и чебану,
8. Како су се сарпјили за бој, је
ли ликија, или келова, или го,
лима; где је сарајала Ковица,
а где сарпоби, је ли било ресерве,
9. Како и ко је градио шангебе,
10. Је ли где имали каквих збо,
рима и матацума,
11. Сврху и којим оружјем имали
на исветом бојитоме, како су
мартирани тамо, је ли било
изредвожнице и ш. г.
12. Како су мислили исветом бојеви,
Корико је било Срба, а корико
турака; и корико Руса, ако
их је било.
13. Шта су радиле обично војско боја,
да ли су напачвали, или оставили
где су, или одмачвали,
14. Је ли имали збога, како их
увиђавали,
15. Како су живили, кад су имали
да претоварају с турцима,
16. Како су оставили градове и со,
жигије, где је био оставан шанга,
шта је било с намагом,

17. Шта су радиле, и Куд оживели
 праведне, и Ко их је нагрдио,
 18. Шта су радиле с робовима,
 19. Како су се врадали цркви змије,
 20. Је ли било предовна есерџира,
 и Ко их је црп,
 21. Је ли било меча и Како оштра
 нани с њима,
 22. Каква спрема билаше да мешаке
 и Ковице и одакле набавили
 Кова за Ковицу и архиперују,
 23. Ко је примио да мешака, Ко за
 Кованука, Ко за Ковицују,
 24. Пашиваши за јунака зела по
 јединих њуци, за разливима црво
 ревава и штривовава шорална
 и маторијална,
 25. Трпкучаваши наставна, гневни
 Ко и меча, Која су по војнички
 башна,
 26. Пасабраши, Коуко је шито бито
 Ковице, и Којих је Крајева шито
 бито црпшати; Коуко било све
 га шороба и Који су обирно би
 башу шорубије,
 27. Ушорашаши Како је било војнички
 гевево реуре, и Који Каг били
 шоравице.

28. Neoglašivati nijima rube
nijih junača, y Koruko se o
nome govatim,

29. Raspirati za zarobljeno Srbe
u imata je o njima najviše
bitno,

30. Uza svako bojišnje govatan
po Krovu i nadnarim, y
Koruko je poručje, u ovomaje
bojeka.

II. Upragna Belegena:

Storem je grnabv oq podjednakot
kuvopela u rana u uovuturua
u uovurija, ao bi se upred motre
Belegimati u one uovaru, koje ne
svagaj y rami, a u saevaj y ovit
u uovurij naroda. Uovaru, koje
bi saevjavase y ovom ovredy
da se uovure u zraj, bue bi:

1. Oglašivati sve uovetaje
u eba uovena us ovot vremea,
koja se oovoe na uovurij,

2. Raspirati je su u kako je
bitno uprefeno sudivo y zembi,

3. Uvatan, kako je aqumituvra,
tabno reuva ovezena biva,

II. Kako su uprefene bue ovitne,
u kako su uovane ovema
aqumituvravim u bojav
Rim vranima,

5. Коричу је био чарак, како се
расписувао и како криво,
6. Како су сарајеву свештеници
и како је била одевена њихова
акумулација,
7. Бележници ерзулуме и њихов
рад,
8. Како, зашта, Кота и Крда су
мишани и осланике,
9. Бележници анерговне и оурише,
које карактеришу време и ве-
рове оуче,
10. Трпџирали аматисаурке бележ-
ке у свакоме правцу.

Б., Пучи оак, којим би се ова неоправдана ореду-
жена, морао би да буде откал,
какав је јом 1847 у Трапичу 2,
програмао Абрам Печоркијевић.
Потоме ојт би саж поришао ио
Београда, да би једанпут ошмао
на сагаз К. Улабџу, да се неоправд
бојеви по Кумову, на Мумару, За-
савици, Авеници, Улабџу ит.д. да
онда у Лодкици, Барево, Соко, Ум-
иу, Тарак, Караубау, Кривебау,
Красијебау, Пучику, тошору,
Аранџебау, Сибаници, Трочки
Београд.
Другици Криво би се ио Београда

на именован Р Смедереву, на на Ко-
ларе, Франку, Багорицу, Ба-
горицу, Јагошину, Липару, Туре,
Барбарин, Шинац, Кучуриц, У-
ванковице, Паратин, Јовановац,
Гелиноград, Монахак, Аркеви-
цац, Бачу, Грамаду, Бангурско,
Квашевац, Криву Вуко, Јајерар,
Нетошан, Цаљево, Трахово, Трзу,
Крагово, Луа, Стокиц, Стогос,
Марајиниц, Ошове, Збунг,
Потаревац, Пешку, Георгад.

Потрај овога нећ ми је дошло
неко напоменути, да би ваљало
отити и у крајинјарачку архи-
епископску Карповице, где сам усвештен,
да има доцна швајцарци, који су
важни за нашу нову Уставну
цркву, а и за нашу просвету.

Да ице, који би се у нај бољо
наредно, мора снабдевати биом
материјалним средствима и то
државом помоћу, расуше се и по се
би, а да само буде уставни
свајца и војнички поред, то
је неусловно захтевање.

Нај би се при Министарству
војном забаво одређење за Уставну
и ошаро само с њим иде, а који
би иакоже могло бити ии део

или чакрег с повоггасерујетким бу
рвом, који ће ^{се} банга крв којо
 време завести, — онда бу миза
 из пот мислујетки одредба
буна позвана, да преко лепа по
неколико месеци по реци мизу
ју и граду за мислујетку схваћати, та
преко зине да по упрећују. А док
мита не буде, мито бу се на тај
којо, који оде од познате мито
мизу, одредити и друго којо мизе.
 Да нак мак за закони распа
да се буде буна, буно бу, бар
у познате, не де и, у тако
због мита, што сва ко рече има
упрећујетку сва тај, и други
нак пре ма та, та бу и у
сам ј граду буно због и које
мита. —

—
 Јово неколико у пра на да се, да сам
због не пре ма та нак, из ко
ра да се буде мита и нак да се
та сва ко мита. А на крај де
та у у бу се по не из јав ити свој
мита, да бу којо о ко мита буно
који та, као то и не ка ко
што бу буна о мита.

Београд 6. Јунија 1865.

Мрашевић
 Попучић
 Препоруке Мислујетку и Гео
 графичку у Београду, 1865.